

ASPECTE CONCEPTUALE PRIVIND SISTEMELE INFORMAȚIONALE UTILIZATE ÎN CADRUL ACTIVITĂȚII SPECIALE DE INVESTIGAȚII

Boris GLAVAN,

doctor în drept, conferențiar universitar

Alexandru CICALA,

doctor în drept, conferențiar universitar

CONCEPTUAL ASPECTS REGARDING THE INFORMATION SYSTEMS USED IN THE SPECIAL INVESTIGATIVE ACTIVITY

Boris GLAVAN,

PhD, associate professor

Alexandru CICALA,

PhD, associate professor

Digitalizarea și Internetul ne-au transformat radical viața. Am devenim parte a unei lumi virtuale aflate într-un proces continuu de extindere globală. Datele cu caracter personal astăzi nu mai sunt fixate ca odinioară în registre de hârtie. Ele se înscriu în registre electronice centralizate, la care pot apela diferite instituții ale statului, inclusiv organele de ocrotire a normelor de drept.

Astfel, tehnologiile informaționale au devenit parte din viața noastră cotidiană și practic este de neconceput ca aceasta să ocolească un domeniu atât de important și strategic pentru țara noastră cum este activitatea specială de investigații. Dacă până nu demult problema principală a investigațiilor speciale era deficitul de informații și elaborarea instrumentelor adecvate de obținere a informațiilor, astăzi lucrurile s-au schimbat, problema de bază acum este alta – surplusul de informații și căutarea metodelor corespunzătoare de stocare, sistematizare și analiză a acestora.

Cuvinte-cheie: sistem informațional, activitate specială de investigație, informație, registru electronic, bază de date, acces, tehnologii informaționale.

Digitization and the Internet have radically transformed our lives. We would become part of a virtual world in a continuous process of global expansion. Today, personal data are no longer recorded in paper registers as they used to be. They are registered in centralized electronic registers that can be accessed by various state institutions, including law enforcement bodies.

Thus, information technologies have become part of our daily life, it is practically inconceivable that it bypasses such an important and strategic field for our country as the special investigation activity. If until recently the main problem of special investigations was the lack of information and the development of appropriate tools for obtaining information, today things have changed, the basic problem now is different – the surplus of information and the search for appropriate methods of storage, systematization, and analysis of them.

Keywords: information system, special investigative activity, information, electronic register, database, access, information technologies.

INTRODUCERE.

Prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea securității statului, ordinii publice, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, descoperirea și cercetarea infracțiunilor sunt obiectivele asumate de către stat în vederea realizării cărora este gândit întreg sistemul reglementărilor juridice privind desfășurarea unui gen de activitate mai puțin cunoscut pentru publicul larg, numit în limbajul juridic național – activitate specială de investigații (art.1 Legea nr.59/2012).

Necesitatea acestui gen de activitate este dictată de dificultățile pe care le întâm-

INTRODUCTION.

Preventing and combating crime, ensuring state security, and public order, defending the rights and legitimate interests of individuals, and discovering and investigating crimes are the objectives assumed by the state to achieve which the entire system of legal regulations regarding the development of a less known type of activity for the general public, called in the national legal language - special investigative activity (art.1 Law no. 59/2012).

The need for this type of activity is dictated by the difficulties faced by the system of

pină sistemul organelor de ocrotire a normelor de drept și cel al organelor de apărare a securității naționale mai ales astăzi, în condițiile în care tehnologiile secolului 21, pe lângă multiplele beneficii oferite întregii omeniri, au favorizat dezvoltarea metodelor de operare a tuturor celor rău-intenționați împotriva societăților democratice. În acest context, însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului recunoaște că societățile democratice sunt amenințate de forme extrem de sofisticate de criminalitate și spionaj, astfel încât statul, pentru a putea contracara aceste amenințări, trebuie să poată efectua supravegherea secretă a elementelor subversive care operează în jurisdicția sa [6].

În plan doctrinar s-a menționat pe bună dreptate că activitatea specială de investigații este singurul instrument real și eficient pentru depistarea și prevenirea în timp util a infracțiunilor, identificarea subiecților acestora, documentarea activității infracționale, depistarea și investigarea infracțiunilor [13, p.88].

Eficacitatea rezolvării sarcinilor activității speciale de investigații (relevarea atentatelor criminale, prevenirea, curmarea infracțiunilor și identificarea persoanelor care le organizează și/ sau le comit; descoperirea și cercetarea infracțiunilor; căutarea persoanelor dispărute fără urmă ori a celor care se ascund de organele de urmărire penală sau de instanța de judecată ori se eschivează de la executarea pedepsei; depistarea bunurilor provenite din activități ilegale și colectarea probelor privind aceste bunuri; colectarea de informații despre posibile evenimente și/sau acțiuni ce ar putea pune în pericol securitatea statului) este determinată în mare măsură de obținerea în timp util a informațiilor despre anumite evenimente criminale, despre persoane implicate în acestea, despre cetățeni care cunosc sunt familiarizați cu asemenea intenții criminale etc.

Informațiile operative obținute în cursul activității speciale de investigații pot fi împărțite în informații care ulterior pot deveni probe în sensul Codului de procedură penală, adică cele verificate din punct de vedere al admisibilității, pertinentei și concludenței, și informații care din anumite considerente nu pot deveni probe, dar care pot fi folosite ca

law enforcement bodies and that of national security defense bodies, especially today, given that the technologies of the 21st century, in addition to the multiple benefits offered to all of humanity, they have favored the development of the methods of operation of all those malicious against democratic societies. In this context, the European Court of Human Rights itself recognizes that democratic societies are threatened by extremely sophisticated forms of crime and espionage, so the state, to counter these threats, must be able to carry out secret surveillance of subversive elements operating in its jurisdiction [6].

In terms of doctrine, it was rightly mentioned that special investigative activity is the only real and effective tool for the timely detection and prevention of crimes, identification of their subjects, documentation of criminal activity, and detection and investigation of crimes [13, p.88].

The effectiveness of solving the tasks of the special investigative activity (revealing criminal attacks, preventing, solving crimes, and identifying the people who organize and/ or commit them; the discovery and investigation of crimes; the search for persons who have disappeared without a trace or those who are hiding from the criminal investigation bodies or by the court or evades the execution of the sentence; the detection of assets originating from illegal activities and the collection of evidence regarding these assets; the collection of information about possible events and/or actions that could endanger the security of the state) is largely determined by timely obtaining information about certain criminal events, about people involved in them, about citizens who know about it, etc.

The operational information obtained during the special investigative activity can be divided into information that can later become evidence within the meaning of the Code of Criminal Procedure, that is, information verified from the point of view of admissibility, relevance, and conclusiveness, and information that for certain reasons cannot become evidence, but which can be used as indicative information in the detection and investigation of crimes, for example, for the preparation and performance of a search or

informații orientative în relevarea și investigarea infracțiunilor, de exemplu, pentru pregătirea și efectuarea unei percheziții sau a altei acțiuni de urmărire penală ori măsuri speciale de investigații (art.24 Legea nr.59/2012).

Fiabilitatea, acuratețea, completitudinea, suficiența și multe alte calități ale informațiilor operative au făcut întotdeauna obiectul cercetării științifice, inclusiv a celei de nivel monografic. Din această perspectivă, ar fi nedrept să nu apreciem importanța activităților de obținere a informațiilor în procesul activității speciale de investigații. Totodată, trebuie să spunem faptul că obținerea de informații în activitatea specială de investigații nu constituie un scop în sine [14, p.221-222].

Nu mai puțin importante sunt aspectele de înregistrare și utilizare a informațiilor pentru realizarea activităților de căutare, verificare și identificare a persoanelor și obiectelor ce prezintă interes operativ.

Astfel, activitatea specială de investigații nu trebuie privită doar ca o formă sau un gen de activitate îndreptat doar spre obținerea de informații, ci și spre fixarea, sistematizarea, stocarea și analiza acestora pentru folosirea lor ulterioară mult mai eficient. Anume în acest context legiuitorul național a atribuit autorităților care practică activitatea specială de investigații competența de creare și utilizare a sistemelor informaționale (art.7 și 12 Legea nr.59/2012).

La modul concret, sistemele informaționale sunt gândite pentru concentrarea și înregistrarea informațiilor cu privire la persoane, fapte, obiecte, evenimente de interes investigativ-operativ. Aceste informații sunt sistematizate în anumite registre, bănci de date, fișiere, dosare. Scopul principal al acestor colecții de informații constă în oportunitatea apelării repetate la aceleași informații de către diverși subiecți ai activității speciale de investigații.

Actualitatea utilizării sistemelor informaționale ca parte componentă a activității speciale de investigații constă în faptul că organele de ocrotire a normelor de drept, în general, și subdiviziunile axate pe domeniul investigațiilor speciale, în mod special, cheltuiesc bani și eforturi considerabile pentru obținerea informațiilor operative, iar mo-

other criminal investigation action or special investigative measures (art. 24 Law no. 59/2012).

Reliability, accuracy, completeness, sufficiency, and many other qualities of operational information have always been the object of scientific research, including monographic-level research. From this perspective, it would be unfair not to appreciate the importance of intelligence-gathering activities in the process of special investigative work. At the same time, we must also say that obtaining information in the special investigative activity is not a goal in itself [14, p.221-222].

No less important are the aspects of registration and use of information for carrying out search, verification, and identification of persons and objects of operational interest.

Thus, the special activity of investigations should not be seen only as a form or a type of activity aimed only at obtaining information, but also at fixing, systematizing, storing, and analyzing them for their later use much more effectively. Precisely in this context, the national legislator assigned to the authorities that practice special investigative activity has the competence to create and use information systems (art. 7 and 12 Law no. 59/2012).

In concrete terms, information systems are designed for the concentration and recording of information regarding persons, facts, objects, and events of investigative-operative interest. This information is systematized in certain registers, data banks, files, and folders. The primary purpose of these collections of information is to facilitate repeated calls for the same information by various subjects of special investigative work.

The actuality of the use of information systems as a part of the special investigation activity consists in the fact that law enforcement bodies, in general, and subdivisions specialized in the field of special investigations, in particular, spend considerable money and efforts to obtain operative information, and the inherited models of information processing and analysis are morally outdated and no longer correspond to the requirements of the time. Their use often leads to calculation er-

delele moștenite de prelucrare și analiză a informațiilor sunt moral învechite și nu mai corespund cerințelor timpului. Utilizarea acestora de multe ori conduce la erori de calcul și întâzieri în raportarea situațiilor operative și luarea deciziilor corespunzătoare.

Aplicarea noilor tehnologii informaționale bazate pe întreținerea automată a înregistrărilor informaționale face oportună extinderea semnificativă a gamei posibilelor verificări, inclusiv capacitatea efectuării verificărilor operative a persoanelor reținute, suspectate de comiterea infracțiunilor, a imigranților și emigranților ilegali, precum și alte categorii de persoane de interes operativ.

CONȚINUT DE BAZĂ.

Pornind de la semnificația literară a termenilor „sistem” [9] și „informațional” [8] se poate spune că prin sistem informațional [7] se înțelege ansamblul de elemente (bănci de date structurate după un anumit concept, date, hardware și software, precum și resursele umane și suportul organizațional) interconectate și interdependente ce formează un întreg organizat, conceput pentru a stoca, căuta și procesa informații, precum și resursele organizaționale corespunzătoare (umane, tehnice, financiare etc.) care furnizează și difuzează informații.

Din perspectiva legislației naționale [11], noțiunea de sistem informațional semnifică o totalitate de resurse și tehnologii informaționale interdependente, de metode și de personal, destinată păstrării, prelucrării și furnizării de informații. Resursele informaționale sunt reprezentate sub formă de bănci de date, iar o bancă de date este un sistem tehnico-informațional ce include una sau mai multe baze de date și un sistem de dirijare a acestor baze. La rândul său, o bază de date constă dintr-o totalitate de date organizate conform unei structuri conceptuale ce descriu caracteristicile principale și raporturile dintre esențe, destinată unui domeniu sau mai multor domenii de aplicare.

Conform enciclopediei Wikipedia [15], sursă de informații online foarte populară, noțiunea de sistem informațional este interpretată în moduri diferite, în funcție de context. Totodată, aceeași sursă deosebește

erori and delays in reporting operational situations and making appropriate decisions.

The application of new information technologies based on the automatic maintenance of information records makes it opportune to significantly expand the range of possible checks, including the ability to carry out operational checks of detained persons suspected of committing crimes, illegal immigrants, and emigrants, as well as other categories of persons of operational interest.

BASIC CONTENT.

Starting from the literary meaning of the terms „system” [9] and „informational” [8] it can be said that the informational system [7] is understood as a set of elements (data banks structured according to a certain concept, data, hardware, and software, as well as personnel and organizational support) interconnected and interdependent that form an organized whole, designed to store, search and process information, as well as the corresponding organizational resources (human, technical, financial, etc.) that provide and disseminate information.

From the perspective of national legislation [11], the notion of an information system means a totality of interdependent information resources and technologies, methods, and personnel, intended for keeping, processing, and providing information. Informational resources are represented in the form of data banks, and a data bank is a technical-informational system that includes one or more databases and a management system for these databases. In turn, a database consists of a totality of data, organized according to a conceptual structure, describing the main characteristics and relationships between essences, intended for one field or several fields of application.

According to Wikipedia [15], a very popular online information source, the notion of an information system is interpreted in different ways depending on the context. At the same time, the same source distinguishes the notion of information systems in the broad sense and the narrow sense.

Broadly speaking, an information system means a set of technical, software, and

noțiunea de sistem informațional în sens larg și în sens restrâns.

În sens larg, prin sistem informațional se înțelege un set de suport tehnic, software și organizațional, precum și de personal, conceput pentru a oferi anumitor persoane informațiile potrivite în timp util. Prin urmare, termenul sistem informațional nu se referă doar la aspectele legate de tehnologia informației și comunicațiilor pe care o instituție le folosește, ci și la modul în care oamenii interacționează cu tehnologia în scopul oferirii suportului pentru procesele întreprinse.

Sensul restrâns al sistemului informațional presupune doar setul de componente al sistemului informațional în sens larg, alcătuit din baze de date, programe și aplicații specializate. Altfel spus, sistemul informațional în sens restrâns este considerat un sistem software și hardware conceput pentru a automatiza activitățile intenționate ale utilizatorilor finali, oferind, în conformitate cu logica de prelucrare încorporată în acesta, posibilitatea de a obține, modifica și stoca informații.

Sub aspect doctrinar noțiunea de sistem informațional nu a atins un sens unanim, fapt confirmat de profesorul A. Stepan [12], în opinia căruia cea mai reușită definiție ar fi că prin sistem informațional ar trebui să se înțeleagă un „ansamblu organizatoric format din totalitatea metodelor, procedeele, mijloacelor și specialiștilor care asigură culegerea, prelucrarea, transmiterea și acumularea informațiilor cu privire la fluxurile de bunuri materiale și informaționale ce au loc în cadrul sistemului instituției publice”. În același context se mai afirmă și faptul că „este necesar să se facă distincție între sistemul informațional și sistemul informatic. Sistemul informatic este inclus în sistemul informațional, acesta din urmă fiind o componentă esențială a unui organism economic, social, cultural, etc. Sistemele informatice acoperă cele mai diverse domenii. Sistemul informatic este acea parte a sistemului informațional în care prelucrarea este automată, dar numai dacă respectiva parte formează un sistem. Dacă pentru întregul sistem informațional prelucrarea este automată se obține sistemul informatic integrat, ca limită spre care tinde evoluția actualelor sisteme informatice”.

organizational support, as well as personnel, designed to provide certain people with the right information at the right time. Therefore, the term information system does not only refer to the aspects related to information and communication technology that an institution uses but also to how people interact with technology to provide support for the processes undertaken.

The narrow meaning of the information system implies only the set of components of the information system in the broad sense, consisting of databases, programs, and specialized applications. In other words, the information system in the narrow sense is considered a software and hardware system designed to automate the intended activities of end users, providing, following the processing logic embedded in it, the possibility to obtain, modify, and store information.

From a doctrinal point of view, the notion of an informational system has not reached a unanimous meaning, a fact confirmed by Professor A. Stepan [12], in whose opinion the most successful definition would be that an informational system should be understood as „an organizational set made up of all the methods, procedures, means and specialists that ensure the collection, processing, transmission, and accumulation of information regarding the flows of material and informational goods that take place within the system of the public institution”. In the same context, it is also stated that „it is necessary to distinguish between the information system and the IT system. The computer system is included in the information system, the latter being an essential component of an organism, economic, social, cultural, etc. Computer systems cover the most diverse fields. The computer system is that part of the information system in which the processing is automatic, but only if that part forms a system. If the processing is automatic for the entire information system, the integrated computer system is obtained, as the limit towards which the evolution of current computer systems tends”.

From another perspective, information systems refer to stocks of information collected and systematized in various automated databases and automated information

Dintr-o altă perspectivă, prin sisteme informaționale se au în vedere stocuri de informații colectate și sistematizate în diferite baze de date automatizate și sisteme automatizate de căutare a informațiilor, fișiere de date, fișiere foto, colecții și fișiere de urme, la baza cărora se află informații exacte despre obiectele care intră în sfera investigațiilor speciale. La baza formării și întreținerii sistemelor informaționale, băncilor de date și dulapurilor de fișiere se află evidența informațiilor despre diverse obiecte care intră în sfera activității speciale de investigații [16].

Acestea fiind spuse, putem rezuma că sarcina principală a sistemului informațional este să răspundă nevoilor specifice de informații într-un domeniu specific. Sistemele informaționale moderne sunt, de facto, de neconceput fără utilizarea bazelor de date și a sistemelor de dirijare a acestor baze de date. Prin urmare, termenul „sistem informațional” în activitatea practică se îmbină cu sensul termenului „sistem de baze de date”. În mod ideal, în cadrul unei autorități cum este Ministerul Afacerilor Interne ar trebui să funcționeze un singur sistem de informații, satisfăcând toate nevoile de informare existente ale tuturor angajaților inspectoratelor, serviciilor și departamentelor. Cu toate acestea, în practică, crearea unui astfel de sistem informațional cuprinzător este un lucru prea dificil sau chiar imposibil. Drept urmare, în cadrul respectivei autorități operează mai multe sisteme informaționale care rezolvă diferite grupe de sarcini: prevenirea și descoperirea infracțiunilor, căutarea persoanelor care se sustrag de la urmărirea penală, judecată sau de la executarea pedepsei, identificarea persoanelor și a cadavrelor, căutarea bunurilor sustrase, precum și soluționarea altor sarcini legate de combaterea criminalității [17].

În vederea **prevenirii infracțiunilor**, sistemele informaționale permit:

- stabilirea controlului permanent asupra comportamentului și modului de trai pe teritoriul deservit al anumitor categorii de persoane care au manifestat comportament criminogen și care ar putea să urmeze calea săvârșirii infracțiunilor;

- refuzul eliberării armelor de foc sau retragerea în timp util a acestora de la persoanele care săvârșesc contravenții și care pot

retrieval systems, data files, photo files, collections, and trace files, based on which accurate information about objects falls under the scope of special investigations. The basis of the formation and maintenance of information systems, data banks, and file cabinets is the record of information about various objects that fall within the scope of special investigative activity [16].

Having said that, we can summarize that the main task of the information system is to respond to specific information needs in a specific field. Modern information systems are de facto inconceivable without the use of databases and systems for directing these databases. Therefore, the term „information system” in practical activity merges with the meaning of the term „database system”. Ideally, within an authority such as the Ministry of Internal Affairs, a single information system should operate, satisfying all existing information needs of all employees of inspectorates, services, and departments. However, in practice, creating such a comprehensive information system is too difficult or even impossible. As a result, within that authority, several information systems are operating that solve different groups of tasks: preventing and discovering crimes, searching for people who evade criminal prosecution, trial or execution of punishment, identifying people and corpses, searching for stolen goods, as well as solving other tasks related to fighting crime [17].

To **prevent crimes**, information systems allow:

- the establishment of permanent control over the behavior and way of life in the served territory of certain categories of persons who have shown criminogenic behavior and who could follow the path of committing crimes;

- refusing to issue firearms or withdrawing them promptly from persons who commit contraventions and which may lead to dangerous consequences;

- establishing control over objects whose circulation is limited or prohibited (drugs, weapons, explosives, etc.);

- blocking access to positions with material responsibility and to other posi-

duce la consecințe periculoase;

- stabilirea controlului asupra obiectelor a căror circulație este limitată sau interzisă (droguri, arme, explozibili etc.);

- blocarea accederii la funcții cu răspundere materială și la alte funcții la care se cere o responsabilitate sporită a persoanelor care anterior au demonstrat lipsă de răspundere în legătură cu activitatea criminală;

- alegerea măsurii de siguranță în privința persoanei atrase la răspundere penală nu doar în legătură cu gravitatea faptei comise, ci și al personalității acesteia.

În vederea **descoperirii infracțiunilor**, sistemele informaționale contribuie la:

- identificarea infractorilor după semnalmente înregistrate (după modalitatea de săvârșire a infracțiunilor, după porecle, semne și urme lăsate la fața locului);

- identificarea autovehiculelor furate la înmatricularea acestora sau în timpul investigațiilor accidentelor rutiere;

- găsierea bunurilor furate în locurile în care acestea sunt vândute;

- stabilirea identității obiectelor căutate și verificate.

În vederea realizării **activităților de căutare**, sistemele informaționale cel mai des sunt solicitate pentru stabilirea identității persoanelor suspectate cu cele aflate în căutare, precum și pentru stabilirea identității cadavrelor neidentificate cu persoanele dispărute fără urmă.

Conform prevederilor Legii nr.59/2012, autoritățile ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitate specială de investigații au competența să creeze sisteme informaționale pentru asigurarea realizării sarcinilor ce îi revin (art.7). Totodată, aceeași lege investește ofițerii de investigații cu dreptul să utilizeze sistemele informaționale ce asigură realizarea sarcinilor activității speciale de investigații (art.12).

Codul de procedură penală, de asemenea, prevede faptul că în procesul efectuării măsurilor speciale de investigații, în condițiile codului, se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, inclusiv de mijloace tehnice speciale pentru obținerea în secret a informației (art.132²).

tions that require increased responsibility of persons who have previously demonstrated a lack of responsibility in connection with criminal activity;

- the choice of the safety measure regarding the person held criminally liable not only for the seriousness of the act committed but also for his personality.

To **discover crimes**, information systems contribute to:

- identification of criminals according to the recorded reports (according to the manner of committing the crimes, according to nicknames, signs, and traces left at the scene);

- identification of stolen vehicles when registering them or during the investigation of road accidents;

- finding stolen goods in the places where they are sold;

- establishing the identity of the searched and verified objects;

To carry out **search activities**, information systems are most often required to establish the identity of suspected persons with those being sought, as well as to establish the identity of unidentified corpses with missing persons without a trace.

According to the provisions of Law no. 59/2012, the authorities whose specialized subdivisions carry out special investigative activity have the competence to create informational systems to ensure the fulfillment of their tasks (art. 7). At the same time, the same law invests investigative officers with the right to use the information systems that ensure the accomplishment of the tasks of the special investigative activity (art. 12).

The Criminal Procedure Code also provides that in the process of carrying out special investigative measures, under the terms of the code, use is made of information systems, video, and audio recording devices, cameras, and video cameras, other technical means, including special technical means for secretly obtaining information (art. 132²).

Taking into account the fact that the national legislation in the field of special investigations does not restrict the competence of investigative officers in the use of information systems only in the possession of the authority of which they are a part, it can be said

Ținând cont de faptul că legislația națională în domeniul investigațiilor speciale nu restricționează competența ofițerilor de investigații în folosirea sistemelor informaționale doar din posesia autorității din care fac parte, se poate spune că, în vederea și în limitele realizării sarcinilor activității speciale de investigații, aceștia ar putea folosi și sistemele informaționale ale altor autorități atât din sfera investigațiilor speciale, cât și din alte domenii de activitate.

Autoritățile ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigații, la necesitate, își creează sisteme informaționale specifice investigațiilor speciale. Totodată, aceași autoritate, reieșind din atribuțiile care-i revin, creează alte sisteme informaționale ce ar putea fi utilizate la necesitate de ofițerii de investigații.

Ministerul Afacerilor Interne, spre exemplu, reieșind din atribuțiile care îi revin, administrează așa sisteme informaționale ca: Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni; Sistemul informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”; Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții; Sistemul automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului” (deținut de Serviciul tehnologii informaționale); Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor” (deținut de Inspectoratul General al Poliției). Administrația Națională a Penitenciarelor a Ministerului Justiției gestionează Sistemul informațional automatizat „Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate”. Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție este posesorul și deținătorul Sistemului informațional automatizat „Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate”. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor deține așa sisteme ca Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației” și Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al unităților de drept”.

De obicei, schimbul de informații între autorități are la bază anumite acorduri bila-

that, too and within the limits of carrying out the tasks of the special investigative activity, they could use and the information systems of other authorities both in the sphere of special investigations and in other fields of activity.

The authorities whose specialized subdivisions carry out the special investigation activity, if necessary, create their information systems specific to special investigations. At the same time, the same authority, based on its attributions, creates other informational systems that could be used by investigative officers if necessary.

The Ministry of Internal Affairs, for example, based on its attributions, administers such information systems as an Automated integrated information system for records of crimes, criminal cases, and persons who have committed crimes; The automated information system „Forensic and criminological information register”; The automated informational system for recording contraventions, contravention causes and persons who have committed contraventions; The automated road traffic surveillance system „Traffic Control” (owned by the Information Technology Service); Automated information system „State Register of Weapons” (owned by the General Police Inspectorate). The National Penitentiary Administration of the Ministry of Justice administers such a system as the Automated Information System „Register of Detained, Arrested and Convicted Persons”. The Agency for the Recovery of Criminal Assets within the National Anticorruption Center is the owner and holder of the automated information system „Register of seized criminal assets”. The Ministry of Information Technology and Communications owns such systems as the Automated Information System „State Register of the Population”; The automated information system „State Register of Legal Entities”.

Usually, the exchange of information between authorities is based on certain bilateral agreements [1, 2, 3, 4, 5] which stipulate the volume and type of information to which access is to be granted. Investigative officers obtain access, proportional to their duties, to different information systems based on a reasoned request regarding the need to access

terale [1, 2, 3, 4, 5], unde se stipulează volumul și tipul informațiilor la care urmează să se acorde accesul. Ofițerii de investigații obțin accesul, proporțional atribuțiilor de serviciu, la diferite sisteme informaționale în baza unei solicitări argumentate privind necesitatea accesării informațiilor ce se conțin în resursele respective.

Unele din aceste sisteme informaționale care sunt utilizate de către ofițerii de investigații în procesul realizării activităților de prevenire, curmare, cercetare sau descoperire infracțiunilor sunt:

- Sistemului informațional de căutare „ACCES-Web”;
- Sistemului informațional de căutare e-Cadastru;
- Sistemului informațional de căutare PolData; Rossoft;
- Modulul eData;
- Sistemul informațional de căutare „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”;
- Sistemul informațional de căutare a informațiilor din „Registrul informației criminalistice și criminologice” (BCD/F-246);
- Sistemul informațional de căutare Casa Națională de Asigurări Sociale;
- Sistemului informațional de căutare Serviciului Fiscal de Stat;
- Sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”;
- Sistemului informațional de căutare WebClientPF;
- Sistemul informațional de căutare al Serviciului Vamal;
- Sistemului informațional de căutare „CASPER”.

În contextul celor relatate, este de menționat faptul că nici Legea nr.59/2012 și nici Codul de procedură penală nu prevăd o listă a informațiilor ce ar putea să fie înregistrate în sistemele informaționale create de autoritățile ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigații. În același timp, o astfel de listă se regăsește în Legea nr.320/2012 (art.16) cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului [10]. Astfel, pentru exercitarea atribuțiilor care îi revin, Poliția are dreptul să constituie și să administreze, în modul prevăzut de legislație, registre instituționale, sisteme informaționale și baze de date care conțin informații cu privire la:

the information contained in the respective resources.

Some of these information systems that are used by investigative officers in the process of carrying out the activities of preventing, solving, investigating, or discovering crimes are:

- Information search system „ ACCES-Web”;
- e-Cadastre search information system;
- PolData search information system ; Rossoft;
- data module;
- „Compulsory Medical Assistance Insurance” search information system;
- Information search system for information from the „Forensic and criminological information register” (BCD/F-246);
- The information search system of the National Social Insurance House;
- The search information system of the State Fiscal Service;
- The automated road traffic surveillance system „Traffic Control”;
- WebClientPF search information system;
- Search information system of the Customs Service;
- „CASPER” search information system.

In the context of the above, it should be noted that neither Law No. 59/2012 nor the Code of Criminal Procedure provides for a list of information that could be recorded in the information systems created by the authorities whose specialized subdivisions carry out a special activity of investigations. At the same time, such a list can be found in Law no. 320/2012 (art. 16) regarding the activity of the Police and the status of the policeman [10]. Thus, to exercise the powers assigned to it, the Police have the right to establish and administer, in the manner provided by the legislation, institutional registers, information systems, and databases that contain information regarding:

- a) persons convicted on the territory of the Republic of Moldova and the territories of other states;
- b) the accused persons;
- c) persons released from criminal liability: as a result of an act of amnesty or pardon,

a) persoanele condamnate pe teritoriul Republicii Moldova și pe teritoriile altor state;

b) persoanele puse sub învinuire;

c) persoanele eliberate de răspundere penală: ca urmare a unui act de amnistie sau de grațiere, dacă prin acesta a fost anulată aplicarea pedepsei pentru infracțiunea săvârșită; în legătură cu expirarea termenului de prescripție; în caz de deces; în legătură cu schimbarea situației;

d) persoanele care au săvârșit infracțiuni aflându-se în stare de iresponsabilitate;

e) persoanele anunțate în căutare de către organele de urmărire penală ale Republicii Moldova sau ale altor state;

f) persoanele reținute și arestate pe teritoriul Republicii Moldova în scop de extrădare;

g) persoanele reținute și arestate ca fiind bănuite sau învinuite de săvârșirea unei infracțiuni;

h) minorii cărora li s-au aplicat măsuri de constrângere cu caracter educativ;

i) părinții sau alți reprezentanți legali ai minorilor, care nu își îndeplinesc obligațiile de educare, instruire și/sau de întreținere a acestora;

j) persoanele dispărute fără urmă;

k) persoanele neidentificate, aflate în incapacitate fizică sau psihică de a comunica date despre sine;

l) deținătorii de unități de transport;

m) titularii permiselor de conducere a unităților de transport;

n) gardienii și detectivii particulari;

o) deținătorii de arme;

p) persoanele care au fost supuse înregistrării dactiloscopice de stat;

q) străinii în privința cărora s-a aplicat expulzarea;

r) persoanele care consumă substanțe narcotice sau psihotrope, persoanele predispușe la violență în familie;

s) victimele infracțiunii;

t) măsurile speciale de investigații.

Prelucrarea datelor cu caracter personal se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Hotărârii Guvernului nr.1123 din 14 decembrie 2010 „Privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal

if by this the application of the penalty for the crime committed was canceled; in connection with the expiration of the prescription period; in case of death; in connection with the change of situation;

d) persons who have committed crimes while being irresponsible;

e) persons announced as wanted by the criminal prosecution bodies of the Republic of Moldova or other states;

f) persons detained and arrested on the territory of the Republic of Moldova for extradition;

g) persons detained and arrested as being suspected or accused of committing a crime;

h) minors to whom coercive measures of an educational nature were applied;

i) parents or other legal representatives of minors, who do not fulfill their obligations to educate, train, and/or maintain them;

j) persons missing without a trace;

k) unidentified persons, physically or mentally incapable of communicating data about themselves;

l) owners of transport units;

m) holders of driving licenses of transport units;

n) guards and private detectives;

o) weapon owners;

p) persons who have been subject to state dactyloscopy registration;

q) the foreigners in respect of whom the expulsion was applied;

r) people who consume narcotic or psychotropic substances, people prone to family violence;

s) victims of the crime;

t) special investigative measures.

The processing of personal data is carried out in compliance with the provisions of Law no. 133 of July 8, 2011, regarding the protection of personal data, Government Decision no. 1123 of December 14, 2010 „Regarding the approval of the Requirements for ensuring the security of personal data when processing them within the personal data information systems”, Government Decision no. 296 of May 15, 2012 „Regarding the approval of the Regulation of the Registry of Personal Data Operators”.

la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal”, Hotărârii Guvernului nr. 296 din 15 mai 2012 „Privind aprobarea Regulamentului Registrului de evidență a operatorilor de date cu caracter personal”.

Conform prevederilor art. 23 alin. 4 din Legea nr. 133/2011, la accesarea datelor cu caracter personal deținute în resursele informaționale, ofițerul de investigații este obligat să depună o declarație de informare care să conțină următoarele informații:

- 1) denumirea și sediul operatorului sau, după caz, al persoanei împuternicite de către acesta;
- 2) scopul și temeiul legal al prelucrării;
- 3) categoriile de date cu caracter personal supuse prelucrării.

CONCLUZII.

Registrele electronice, numite și sisteme informaționale, sunt foarte multe, iar numărul lor este în continuă creștere. Diferite instituții ale statului, ministere, departamente, servicii, agenții etc., își creează propriile sisteme informaționale sau apelează, în bază de acorduri, la sistemele informaționale ale altor instituții. Astfel, ofițerii de investigație din cadrul subdiviziunilor MAI, prin intermediul Serviciului tehnologiei informaționale, fac uz de aceste sisteme informaționale.

Putem afirma cu convingere că rolul sistemelor informaționale în cadrul activității subdiviziunilor specializate este unul primordial, ușurând esențial activitatea de acumulare a informațiilor, stocare și realizare a unor analize a acestora în timp scurt și cu o mare precizie.

According to the provisions of art. 23 para. 4 of Law no. 133/2011 when accessing personal data held in information resources, the investigating officer is obliged to submit an information statement containing the following information:

- 1) the name and headquarters of the operator or, as the case may be, of the person authorized by him;
- 2) the purpose and legal basis of the processing;
- 3) the categories of personal data subject to processing.

CONCLUSION.

There are many electronic registers, also called information systems, and their number is constantly growing. Different state institutions, ministries, departments, services, agencies, etc., create their information systems or use, based on agreements, the information systems of other institutions. Thus, investigative officers from MAI subdivisions, through the Information Technology Service, make use of these information systems.

We can affirm with conviction that the role of information systems in the activity of specialized subdivisions is a primary one, essentially facilitating the activity of accumulating information, storing data, and performing their analyzes in a short time and with great precision.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Acordul 01/24-09 din 12.03.2016 privind accesul la Sistemul Informațional Automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”, încheiat între Compania Națională de Asigurări în Medicină și Serviciul Tehnologiei Informaționale al MAI.
2. Acordul între Serviciul Vamal și Ministerul Afacerilor Interne cu privire la accesul la Sistemul Informațional Integrat Vamal din 24.06.2013.
3. Acordul nr. 545 BCD de prestare a serviciilor de acces la informație din 20.08.2015, încheiat între întreprinderea de Stat „Cadastru” și Serviciul Tehnologiei Informaționale al MAI.
4. Acordul nr.16 din 06.03.2013 privind accesul la Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat, încheiat între In-

- spectoratul Fiscal Principal de Stat și Ministerul Afacerilor Interne.
5. Acordul nr.8/003 din 20.04.2016 privind schimbul de informații și colaborare interinstituțională între Departamentul poliției de frontieră și Serviciul Tehnologiei Informaționale.
 6. Cauza Klass și alții împotriva Germaniei (6.09.1978), paragraful 48.
 7. Componentele integrale ale unui sistem informațional sunt: datele, hardware-ul și software-ul, precum și personalul și suportul organizațional.
 8. DEX – informațional - care conține sau dă informații, de informație.
 9. DEX - sistem - ansamblu de elemente (principii, reguli, forțe etc.) dependente între ele și formând un întreg organizat, care pune ordine într-un domeniu de gândire teoretică, reglementează clasificarea materialului într-un domeniu de științe ale naturii sau face ca o activitate practică să funcționeze potrivit scopului urmărit.
 10. Legea Nr. 320 din 27-12-2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.
 11. Legea Nr. 467 din 21.11.2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (art.3).
 12. Stepan Aurel. Sisteme informatice și inteligența artificială în economie (Suport de curs). p.8 // http://file.ucdc.ro/cursuri/T_2_n25_Sisteme_informatice%20.pdf.pdf (vizitat 05.03.2022).
 13. Вагин О. А. Международно-правовые нормы о борьбе с преступностью и проблемы совершенствования законодательного обеспечения оперативно-розыскной деятельности // Полицейское право. 2006. № 4. С. 88.
 14. Гусев В. А., Луговик В. Ф. Теория оперативно-розыскных процедур: монография. — Москва: Проспект, 2019. P.221-222.
 15. Информационная система — Википедия (wikipedia.org) (vizitat 01.03.2022).
 16. Оперативно-розыскная деятельность органов внутренних дел. Общая часть: электрон. учебник / под ред. д-ра юрид. наук, доцента В. А. Гусева. — 2-е изд., перераб. и доп. — Омск: Омская академия МВД России, 2021. // <https://ordrf.ru/uchebnik2/page131.html> (vizitat 15.03.2022).
 17. Понятие и виды учетов в оперативно-розыскной деятельности // <https://alldetectives.ru/ord/sredstva-ispolzuyemye-v-operativno-rozysknoj-deyatelnosti/uchet-kak-sredstvo-informatsionnogo-obespecheniya-operativno-rozysknoj-deyatelnosti/ponyatie-i-vidy-uchetov-v-operativno-rozysknoj-deyatelnosti.html> (vizitat 15.03.2022).

Despre autori:**Boris GLAVAN,**

*doctor în drept, conferențiar universitar,
Catedra „Activitatea specială
de investigații și anticorupție”,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: gba74@rambler.ru,
ORCID ID: 0000-0002-3838-4308*

Alexandru CICALA,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
șef al Catedrei „Activitatea specială
de investigații și anticorupție”,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: cicalaalexandru@gmail.com,
ORCID ID: 0000-0001-5900-0679*

About authors:**Boris GLAVAN,**

*PhD, associate professor,
Chair “Special Investigation
and Anti-Corruption Activity”,
Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: gba74@rambler.ru,
ORCID ID: 0000-0002-3838-4308*

Alexandru CICALA,

*PhD, associate professor,
Head of the Chair “Special Investigation
and Anti-Corruption Activity”,
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: cicalaalexandru@gmail.com,
ORCID ID: 0000-0001-5900-0679*